

Утвърдил:
Йордан Джартов
Директор на ОУ „Хр. Смирненски“
с. Самоводене, общ. В. Търново

МЕРКИ

ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Въведение

Процесите на икономическа и културна глобализация поставят все по-настоятелно проблема за качеството на образованието. Нарастващата взаимосвързаност на икономиките и обществата, предизвикана от бума на информационните технологии и все по-свободното движение на капитала, обвързва все по-видимо просперитета на страната и индивида със знанието и технологиите, със способността за учене и за осмисляне на опита. Първостепенно значение в този контекст придобива полагането на национални образователни цели и формирането на съответните политики. Условие за успешното вписване на българските образователни реалности в европейската регулаторна рамка - респективно в един съвременен образователен проект е актуализирането на учебното съдържание и на системите за контрол и управление на качеството.

Качеството като функция на една нова концепция за образование

В бързо променящите се реалности на съвременния свят възниква нова концепция за образование, която дефинира нови образователни цели и политики. Концептуално ново е разбирането за образованието като фактор на социалната и културната кохезия и като икономически потенциал. Това разбиране произтича от стратегическата цел на Европейския съюз - превръщане в най-конкурентноспособната и динамична икономика в света, основана на знанието; подобряване на качеството и ефективността на образованието; осигуряване на всеобщ достъп и отваряне на образователните системи към света. Рамката за действие определя образованието като ориентиран към практиката процес, продължаващ през целия живот, и обвързва неговата ефективност с качествата, които се формират у образоващия се индивид. Със стратегията "Образование за всички" тя поставя основния акцент върху **достъпността** и проектира отваряне на образователните системи към разнообразни познавателни потребности и "потребители" на знание. Осигуряването на качествено начално и основно образование за децата с неравностоен социален статус и от етнически малцинства, намаляване на неграмотността с 50% и гарантиране на равни образователни възможности за двата пола. Тя интерпретира достъпността и като осигурена възможност за всеки да постига измерими и валидни образователни резултати и да удовлетворява своите образователни потребности през целия си живот.

Концепцията за образование изисква положителни промени в следните области:

- **управление на образованието** - децентрализация и гарантирано участие на гражданското общество в изработването, прилагането и мониторинга на стратегиите за развитие на образованието; планиране на достатъчно ресурси за образование;

- **образователна среда** - изграждане на толерантна, здравословна и сигурна образователна среда, насърчаваша индивидуалното развитие; ясно определени задължителни знания и умения; практическа насоченост на учебното съдържание; привлекателни форми на обучение, представящи разбираемо учебното съдържание; измерими образователни резултати; широко навлизане на нови информационни и комуникационни технологии;

- **учителска професия** - целенасочени политики в областта на квалификацията на учителите и разпространението на ефективни педагогически практики;

- **мониторинг** - създаване на системи за ефективно измерване на образователните постижения и системи за мониторинг на дейността на учителя и училището.

Според европейските изисквания за качеството на училищното образование определяща е **децентрализацията** и необходимостта от **алтернативни ресурси** като ключови предизвикателства. Децентрализацията - защото поставя трудно съвместими изисквания: да се насърчава разнообразието в учебните програми и същевременно да се гарантира качествено образование за всички. Алтернативните ресурси - защото тези, с които разполага образователната система, не нарастват с темпа, с който се увеличават образователните потребности на населението (в нея се включват все повече хора за все по-продължително време). Необходими са по-евтини алтернативи на скъпите институционални практики и по-гъвкави форми на предлагане на образователни услуги. Като области, нуждаещи се от качествени промени, Европейският съюз посочва и **формите, чрез които се усвоява знанието** (отказ от традиционния трансмисионен модел на образователно обхващане, който определя на учителя ролята на "даващ", а на ученика - на "получаващ" знание), **социалното интегриране на отпадналите** (намиране на извънучилищни форми, чрез които те да придобият компетентностите, необходими за социалното им интегриране).

За да се подобри качеството на образованието е необходимо:

1. Облекчаване на учебните програми, придобиване на повече умения и творчески приложими знания;

2. Контролът на качеството на придобитите знания и умения от учениците по време на началното, основното и средното образование се осигурява чрез провеждане на външно оценяване, което цели усвояване на необходимите знания и умения от всички ученици. Резултатите от проверката на знанията могат да се използват за анализ на постигнатите резултати и сравнение на постиженията на учениците по общообразователните предмети на различни училища и позволяват на образователните институции да предприемат мерки за подобряване на преподаването и качеството на образование.

3. За да се повиши качеството на образованието е необходимо да се организират курсове за квалификация и кариерно израстване на учителите, които да гарантират, че завършилите преди определен период от време преподаватели са достатъчно подготвени, за да осигурят на учениците си необходимите знания и умения, особено в динамично развиващите се области.

4. Да се осигури обезпечаване с повече компютри и принтери в училището. Това е необходимо, за да се прилагат ефективно съвременните информационни и комуникационни технологии, които откриват възможности за провеждане на е-обучение, позволяващо на участниците в учебния процес да учат, където, както и когато пожелаят.

Запомяти:

1. Р. Таскалска
2. У. Неделкова
3. П. Димитров
4. Штанчева
5. Ш. Тунчев А
6. А. Христов